

ERALDISE KASUTAMISE LEPINGU NR 4-7/107 ERITINGIMUSED

Tallinn,

Eesti Vabariik, Justiitsministeeriumi kaudu, registrikood 70000898, asukoht Tõnismägi 5a, 15191 Tallinn, keda esindab seaduse ja põhimääruse alusel kantsler Norman Aas (edaspidi nimetatud „Eraldiseandja“)

ja

Lastekaitse Liit, registrikood 80013442, asukoht Endla 6-18, 10142 Tallinn, keda esindab põhikirja alusel juhatuse liige Martin Medar (edaspidi nimetatud „Eraldisesaaja“), edaspidi koos nimetatud „Pooled“ ja eraldi „Pool“,

LÄHTUDES Eraldisesaaja poolt 30.03.2015 esitatud taotlusest ning Eraldiseandja ja Eraldisesaaja ühisest huvist ennetada 6-10 aastaste laste sattumist seksuaalse väärkohtlemise ohvriks ning toetada lapsevanemaid ja õpetajaid laste seksuaalse väärkohtlemise ennetamises,

sõlmisid käesoleva eraldise kasutamise lepingu (edaspidi „Leping“) alljärgnevas:

1. Lepingu objekt

Lepingu objektiks on riigieelarvelise toetuse summas **25 000** (kaksikümmend viis tuhat) eurot (edaspidi „Eraldis“) Eraldisesaajale üleandmine ja selle Eraldisesaaja poolt kasutamine 6-10 aastaste laste seksuaalse väärkohtlemise ennetamiseks vastavalt Leppe lisas 1 kirjeldatule.

2. Eraldise kasutamise tähtaeg ja aruandeperioodid

Eraldise kasutamise lõpptähtpäev on **31.12.2016** ning aruandeperioodid on järgmised:

- 2.1. 1.08.2015 – 31.12.2015;
- 2.2. 1.01.2016 – 30.06.2016;
- 2.3. 1.07.2016 – 31.12.2016.

3. Eraldise väljamaksmise aeg

Eraldiseandja kannab Eraldisesaaja arveldusarvele Lepingu punktis 1 nimetatud summa vastavalt järgmisele maksegraafikule:

- 3.1. **20 000** (kaksikümmend tuhat) eurot 10 (kümne) tööpäeva jooksul alates Poolte poolt Lepingu allkirjastamisest.
- 3.2. **5000** (viis tuhat) eurot hiljemalt 31.12.2015.

4. Erisätted

- 4.1. Eraldiseandja nõudmisel tuleb Eraldisesaajal esitada finantsaruande osana raamatupidamise kuludokumentide kinnitatud koopiad Eraldise arvelt tehtud ostude või tellitud teenuste kohta.
- 4.2. Eraldisesaaja koostab lastele mõeldud seksuaalse väärkohtlemise ennetamise teemalise illustratsioonidega raamatu ning lastevanematele mõeldud temaatilise juhendmaterjali selliselt, et need moodustavad tervikliku, teineteist täiendava ennetusmaterjali.
- 4.3. Nii lastele kui lapsevanematele mõeldud materjalid trükitakse ning koostatakse ka veebiversioonid ning lastele mõeldud raamatule luuakse ka audioliides.
- 4.4. Kõik materjalid koostatakse nii eesti kui vene keeles, sh audioliides.

5. Volitatud esindajad

- 5.1. Eraldiseandja esindajaks Lepingu täitmisega seotud küsimustes on aruandlusega seoses Anu Leps, tel 620 8117, e post anu.leps@just.ee ja programmi sisulise elluviimisega seoses Brit Tammiste, tel. 620 8179, e-post brit.tammiste@just.ee või neid asendav isik.
- 5.2. Eraldisesaaja esindajaks Lepingu täitmisega seotud küsimustes on Malle Hallimäe, tel 631 1128, e-post malle@lastekaitseliit.ee.

6. Lepingu lisad

Lepingu juurde kuuluvad allkirjastamise hetkel lisadena alljärgnevad dokumendid:

- 6.1. Lisa 1 – Projekti kirjeldus;
- 6.2. Lisa 2 – Eraldise kasutamise aruande vorm.

7. Muud sätted

- 7.1. Lepingu osaks on lisaks käesolevatele eritingimustele ja nende lisadele Eraldise kasutamise lepingute üldtingimused. Eraldisesaaja kinnitab, et on üldtingimustega tutvunud paberkandjal või elektroonselt Justiitsministeeriumi kodulehel aadressil

http://www.just.ee/sites/www.just.ee/files/eraldise_kasutamise_lepingute_uldtingimused.pdf.

Pooled kinnitavad, et kõik üldtingimused on nende poolt eraldi läbi räägitud, need on mõistlikud ega saa seetõttu olla tühised.

- 7.2. Kui konkreetsest sättest ei tulene teisiti, tähendab mõiste „Leping” Lepingu eritingimusi ja üldtingimusi koos kõikide lisadega. Lepingu dokumentide prioriteetsus on järgmine: eritingimused (I), Lepingu lisad (II) ja üldtingimused (III). Vastuolude korral Lepingu dokumentide vahel prevaleerib prioriteetsem dokument.
- 7.3. Leping allkirjastatakse digitaalselt.

Eraldiseandja

Eraldisesaaja

/allkirjastatud digitaalselt/

/allkirjastatud digitaalselt/

Norman Aas
kantsler

Martin Medar
juhatuse liige

Tel: 620 8100
Faks: 620 8109
E-post: info@just.ee
Arveldusarve nr: EE731010220027689012
AS SEB Pank
Konto omanik: Rahandusministeerium
Viitenumber: 1200004180

Tel: 631 1128
Faks: 631 1735
E-post: liit@lastekaitseliit.ee
Arveldusarve nr: EE652200221001192369
Swedbank

PROJEKTI KIRJELDUS

1. TAOTLEJA ANDMED

Nimi ja juriidiline vorm: Lastekaitse Liit;
Registrikood: 80013442;
Address: Endla 6-18, 10142 Tallinn;
Arveldusarve number: EE65 2200 221001192369 Swedbank
Kontaktid: 631 1128, liit@lastekaitseliit.ee.

2. PROJEKTIJUHI ANDMED

Malle Hallimäe;
Isikukood: 45912210292;
Pikaajaline kogemus Lastekaitse Liidu projektijuhina (lapse õiguste alane teavitus, eestkostetegevus, koolitus). Hetkel Euroopa Komisjoni poolt kaasfinantseeritava projekti (Targalt internetis) koordineerimine, juhtimine, temaatiliste materjalide koostamine, temaatiliste ürituste (seminarid, teabepäevad, töötoad jne) planeerimine ja korraldamine, veebilehtede (targaltinternetis.ee, vihjeliin.ee) sisuline toimetamine;
Kontaktid: 631 1128, malle@lastekaitseliit.ee.

3. PROJEKTI KIRJELDUS

1) projekti nimetus;

Väärtustan ennast ja teisi – teabematerjalid ennetamaks 6-10 aastaste laste seksuaalset väärkohtlemist

2) projekti eesmärk – määratleda lühidalt ja konkreetselt projekti üldine eesmärk. Projekti eesmärk peab olema saavutatav projektis kavandatud tegevuste kaudu. Kui projekti üldise eesmärgi saavutamiseks on seatud alaeesmärgid, siis anda ülevaade ka nendest (*kuni 1000 tähemärki*);

Soome seksuaalterapeut Eija Himanen on öelnud, et „seksuaalkasvatuse võtmesõnaks on enesehinnangu arendamine¹. Oluline on tundma õppida oma tundeid ning austada enda ja teiste puutumatus².

Teadmiste olemasolu on eelduseks, et laps suudab vahet teha tema suhtes õigel ja valel käitumisel ning areneb võime enda eest seista. Oluline on seejuures, et lapsel on teadmine, et ta saab oma tunnetest ja läbielatud rääkida lapsevanemale, õpetajale; tal on õigus abi küsida.

Lapsevanemad on sageli küsimuse ees, kuidas rääkida väikelapse või nooremas koolieas lapsega seksuaalsusest ja kas sellest üldse juttu teha.

Projekti üldeesmärk on toetada 6-10 aastaste laste positiivse enesehinnangu arengut eakohase teabe kaudu oma keha arengust, piiride seadmisest ning nende austamisest ennetamaks laste sattumist seksuaalse väärkohtlemise ohvriks.

Projekti alaeesmärk on toetada lapsevanemaid ja õpetajaid laste seksuaalkasvatuse läbiviimises vastava teabematerjali loomise ja levitamise kaudu.

3) projekti taust – kirjeldada, miks on valitud elluviidavad tegevused, sihtgrupp, anda ülevaade sarnaste projektide, uuringutulemuste ja kasutatavate teoreetiliste aluste kohta. Kirjeldada, kuidas valitud tegevused mõjutavad valdkonna arengut (*kuni 2000 tähemärki*);

ÜRO lapse õiguste konventsioon väljendab põhimõtet, et igal lapsel on õigus üles kasvada vägivallavabas keskkonnas (artikkel 19)³.
2013. aastal Eesti spetsialistide hulgas läbiviidud laste seksuaalse vägivalda küsitluses leidsid

¹ http://yle.fi/uutiset/seksuaalterapeutti_lapsi_kasvaa_kovassa_ja_seksikeskeisessa_maailmassa/6569875

² Raissa Cacciatore Laste seksuaalkasvatus, Tallinn

³ <https://www.riigiteataja.ee/akt/24016>

küsitatud, et laste seksuaalse väärkohtlemise ennetamisel on oluline kõikide laste eakohane teavitamine⁴. Uuringus osalejad tõid välja ka asjaolu, et lapsevanemad ja õpetajad peaksid rohkem teadma seksuaalteadmiste esitamisest lastele, sh vajaduse asjakohaste materjalide järele⁵.

Koolieeliku jaoks on kodu ja lasteaed kaks kõige olulisemat arengukeskkonda, kus lapse seksuaalse arengu toetamise kaudu areneb lapse positiivne enesehinnang, sh oma keha suhtes.

Põhikoolis on õpilase arengut toetav seksuaalkasvatus läbivalt kõigis kooliastmetes, I kooliastmes on rõhk peamiselt enda ja teiste tundmaõppimisel ning sõpruse ja peresuhte väärtustamisel⁶.

Koolieelsete ja noorema kooliealiste laste puhul on tõhusa seksuaalkasvatuse läbiviimisel üheks olulisimaks faktoriks lapsevanemate ning õpetajate vaheline koostöö. Koostöö arendamiseks on vajalik välja selgitada lapsevanemate hoiakud seksuaalsuse vallas⁷.

Eesti lapsed on aktiivsed internetikasutajad. Aktiivne iseseisev interneti kasutus algab keskmiselt 8aastaselt. EUKids Online uuringu kohaselt on Eesti lapsed võrreldes teiste Euroopa riikide lastega keskmiselt aktiivsemad kohtuma internetis tuttavaks saadud inimesega⁸.

Kui lapsega on seksuaalteemadel vesteldud ning talle on kättesaadav vastav eakohane teave, suureneb eeldus, et laps mõistab, et taoline tegevus temaga ei ole sobiv ja lubatav ning laps sellest usaldusväärsele täiskasvanule räägib (sh lasteaiaõpetajale)⁹.

Projekti tegevused on suunatud laste seksuaalse väärkohtlemise ennetamisele, mis toetab Vägivalla vähendamise arengukava 2015-20 eesmärkide saavutamist¹⁰.

Projekti tegevused toetavad Laste ja perede arengukava 2012–2020 eesmärgi täitmist pakkuda vajalikku tuge laste kasvatamisel ja vanemaks olemisel, et parandada laste elukvaliteeti ja tulevikuväljavaateid¹¹.

4) sihtrühm – isikud, kellele projekti tegevused on suunatud ja kelle käitumist soovitakse projektiga mõjutada. Kui projekt on kavandatud ühe piirkonna inimestele, nimetada see piirkond ja põhjendada valikut. Selgitada sihtrühma valiku meetodeid (*kuni 3000 tähemärki*);

Projekti sihtrühmade valik lähtub projekti üldeesmärgist ennetada 6-10 aastaste laste sattumist seksuaalse väärkohtlemise ohvriks ning alaeesmärgist toetada lapsevanemaid ja õpetajaid laste seksuaalkasvatuse läbiviimises.

Projekti sihtrühmad:

- 1) Eesti lapsed vanuses 6-10;
- 2) 6-10 aastaste laste vanemad;
- 3) lasteaia- ja üldhariduskooli I astme õpetajad.

Projekti fookusgrupp:

Kahe lasteaia (1 Tallinna lasteaed ja 1 väikelinna lasteaed) vanema rühma lapsed (6-7 aastat), nende vanemad ja õpetajad ca 100 inimest.

Kahe üldharidusliku kooli (1 Tallinna kool, 1 väikelinna kool) teise klassi õpilased (8-9 aastat), nende vanemad ja klassiõpetajad – ca 120 inimest.

Projekti fookusgrupi valik lähtub alljärgnevast:

- 1) Vajadus kaasata fookusgrupp laste gruppide (lasteaed, kool) näol teabematerjali koostamise protsessis eelversiooni testimiseks ning lõppversiooni tagasisidestamiseks;

⁴ Bianca Touart, Lapse seksuaalne väärkohtlemine ja selle mõju ohvri hilisemale elule ning ennetamis- ja sekkumisvõimalused, Tartu Ülikool, Pärnu kolledž, Sotsiaaltöö korralduse osakond, Pärnu 2013.

⁵ Ibid.

⁶ <https://www.riigiteataja.ee/akt/129082014020?leiaKehtiv>.

⁷ Triin Rass, „6 - 7aastaste laste seksuaalne areng ning selle toetamine kodus ja lasteaias“ http://www.teatoimeta.ee/6_7aastaste_laste_seksuaalne_are_163.htm.

⁸ <http://tinyurl.com/ockmudt>.

⁹ Bianca Touart, Lapse seksuaalne väärkohtlemine ja selle mõju ohvri hilisemale elule ning ennetamis- ja sekkumisvõimalused, Tartu Ülikool, Pärnu kolledž, Sotsiaaltöö korralduse osakond, Pärnu 2013.

¹⁰ http://www.kriminaalpoliitika.ee/sites/www.kriminaalpoliitika.ee/files/elfinder/dokumentid/ves_2015-2020_aruteluks_riigikogus.pdf.

¹¹ http://sm.ee/sites/default/files/content-editors/Lapsed_ja_pered/Pealeht_lapsed_ja_pered/lpa_2012-2020_taiendatud_2013.pdf.

- 2) Eelpoolnimetatud fookusgruppi kaasatakse suurlinna (Tallinna) ja väikelinna laste grupid, et lastele suunatud teabematerjali koostamisel saaks võimalikke erinevusi laste hoiakutes/arusaamades arvestada. Konkreetseid lasteaiaid ja üldhariduskoolid valitakse Lastekaitse Liidu koostöövõrgustikest, mis on kujunenud juba elluviidavate projektide käigus (Kiusamisest vaba lasteaed ja kool; Targalt internetis jne);
- 3) Vajadus kaasata fookusgrupp lapsevanemate näol, et projekti esimeses ja lõppetapis välja selgitada lapsevanemate hoiakud ning võimalikud muutused hoiakutes, samuti laste teabematerjali ja lapsevanematele mõeldud infomaterjali tagasisidestamiseks;
- 4) Vajadus kaasata fookusgrupp lasteaia- ja klassiõpetajate näol, nende hoiakute ja vajaduste väljaselgitamiseks kui ka valminud teabematerjali testimiseks.

5) projekti tegevused – kirjeldada projekti peamisi tegevusi. Kirjeldus peab andma projekti hindajale ülevaate nendest tegevustest, millega püütakse määratletud probleeme lahendada ja eesmärged saavutada (*kuni 3000 tähemärki*);

2013. aastal Eesti spetsialistide seas läbiviidud uuringus väljendati kõikide laste eakohase teavitamise olulisust laste seksuaalse väärkohtlemise ennetamisel¹². Sellest lähtuvalt on projekti peamiseks tegevuseks vastavasisulise teaberaamatu koostamine ja väljaandmine. Teaberaamatu sisu toetab 6-10 aastase lapse enesehinnangu arengut, oma keha ja selle arengu aktsepteerimist ning arendab oskust teha vahet sobival ja mittedobival käitumisel enda ja teiste suhtes.

Koostatav raamat sisaldab lugusid, milles eakohaselt käsitletakse peamiselt järgnevat teemasid: sinu keha, selle areng ja hügieen; sinu keha on sinu oma; sul on õigus öelda ei; usalda oma tundeid, head ja halvad saladused; võõra inimesega ei tohi kaasa minna; sul on õigus abi saada.

Raamat avaldatakse trükiversioonis ja audiovisuaalselt online keskkonnas, Lastekaitse Liidu ja projekti Targalt internetis veebilehele, kus on leitavad ka muud toetavad materjalid.

Eesti lapsed on aktiivsed internetikasutajad. Kuigi keskmine vanus, millal lapsed internetti kasutama hakkavad on 7-8 aastat, kasutavad internetti ka nooremad. Kuna see on laste seas populaarne keskkond, siis võimaldab teabematerjali veebiversioon edukamalt sihtgruppi jõuda. Lapsed võtavad teavet vastu erineval moel, ning audiovisuaalne raamat võimaldab teavet saada teksti, pildi ja hääle kaudu. Samas võimaldab hääle lisamine teavet omandada nendel lastel, kes veel nii hästi ei loe ning toetab ka erivajadustega laste (vaegnägijad) võimalust vastavat teavet saada.

Lapse jaoks on kodu, lasteaed ja kool kõige olulisemad arengukeskkonnad, kus lapse seksuaalse arengu toetamise kaudu arenevad välja lapse hoiakud ja käitumine. Kui lapse lähiringkond (pere, sugulased) ei toeta lapse igapäevast arengut, sh eakohast seksuaalset arengut¹³, muutub lasteaia ja kooli roll teabe ja toe andmisel veel olulisemaks.

Seksuaalteemaliste teadmiste andmisel on oluline nii lasteaia, koolis kui ka kodus säilitada avatud suhtumine seksuaalsust puudutavatesse küsimustesse ning pakkuda aruteludele avatud õhkkonda. Selleks on vajalik välja selgitada lapsevanemate ja õpetajate hoiakud ja arvamused väikelaste ja noorema kooliea laste seksuaalkasvatusest. Projekti esimeses etapis viiakse läbi küsitlus fookusgruppi lapsevanemate ja õpetajate seas, et välja selgitada nende hoiakud, arvamused ja varasem kogemus teema käsitlemisest. Projekti lõpus viiakse läbi teine küsitlus selgitamaks välja võimalikud projekti tegevuste mõjul toimunud muutused nende hoiakutes ja arvamustes laste seksuaalkasvatuse suhtes.

Luuakse infomaterjal lapsevanemale ja õpetajale, mis toetab teaberaamatu sisu edasiandmist lapsele ja on abiks erinevate vastavate teemade käsitlemisel lapsega.

Lastele loodava raamatu ja lapsevanematele ning õpetajatele koostatava teabematerjali koostamiseks moodustatakse töögrupp, milles osalevad eksperdid lapse arengu ja seksuaalkasvatuse vallas.

¹² Bianka Touart, Lapse seksuaalne väärkohtlemine ja selle mõju ohvri hilisemale elule ning ennetamis- ja sekkumisvõimalused, Tartu Ülikool, Pärnu kolledž, Sotsiaaltöö korralduse osakond, Pärnu 2013.

¹³ Justiitsministeeriumi uuringust Kuritegevus Eestis 2014 ilmneb, et 80% juhtudest on väärkohtleja lapsele lähedane inimene (vanem, kasuvanem, muu lähisugulane).

Kvaliteetse tulemuse saavutamiseks testivad lastele koostatud raamatu asjakohasust ja muudatuste tegemise vajalikkust nii laste kui ka täiskasvanute fookusgrupid.

Valminud materjalide tutvustamiseks ja levitamiseks toimuvad esitlused õpetajatele Eesti suuremates linnas: Tallinnas, Tartus, Pärnus ja Jõhvis. Projekti meeskonna poolt toimub teavitustöö koostöövõrgustike kaudu: Kiusamisest vaba lasteaed ja kool, Targalt internetis, Tark Vanem portaal jt. Teavet edastatakse ka pressiteadete ja artiklite kaudu meedias ning eriala portaalides.

6) projekti teostamise ajakava – kui projekt viiakse ellu etappidena, märkida etapid eraldi (*kuni 4000 tähemärki*);

Projekti algus on august 2015 ning kestvus 16 kuud. Projektitegevused viiakse ellu 3 etapis.

1. etapp (ettevalmistav) – 1.- 4. kuu

1.1. Moodustatakse projektitöörühm, mille liikmeteks on projektijuht, 3 eksperti ja raamatu tekstikirjutaja (lastekirjanik).

Projektitöörühma esimene kohtumine toimub projekti esimesel kuul, mille eesmärk on määratleda töörühmaliikmete konkreetseid tööülesanded ja kinnitada tegevuste ajakava. Edaspidi kohtutakse vastavalt vajadusele, kuid vähemalt üks kord iga etapi jooksul. Pidev infovahetus toimub e-kirjavahetuse ja ka e-töökoosolekute näol.

1.2. Küsitluse koostamine lapsevanematele selgitamiseks välja nende hoiakud, arvamused ja varasem kogemus seksuaalkasvatusest – 1.-2. kuu.

1.3. Küsitluse koostamine lasteaia- ja kooliõpetajatele selgitamiseks välja nende hoiakud, arvamused ja varasem kogemus seksuaalkasvatusest – 1.- 2. kuu.

1.4. Fookusgrupi lasteaedade ja koolide valik, kontakteerumine fookusgruppidega – 1.kuu.

1.5. Küsitluste läbiviimine fookusgrupi lasteaedades ja koolides. Lapsevanemate küsitluse läbiviimine toimub koostöös lasteasutustega - 2.-3. kuu. Küsitlus viiakse läbi veebipõhiselt, milleks luuakse vastav veebivorm.

1.6. Küsitlustulemuste töötlemine, analüüsimine ja järelduste tegemine – 3.- 4. kuu.

2. etapp – teabematerjalide koostamine – 5. - 11. kuu

2.1. Laste teaberaamatu koostamine – 5.- 12. kuu.

2.1.1. Lugude teksti kirjutamine (koostöö lastekirjanikuga, sisend ekspertidelt ning eelnevalt läbiviidud küsitluste tulemustest) – 5.- 8. kuu

2.1.2. Koostatud teksti retsenseerimine ja täiendamine ekspertide poolt – 8.- 9. kuu.

2.1.3. Teaberaamatu illustreerimine – 8. - 10. kuu.

2.1.4. Teaberaamatu veebiversiooni loomine (sh audioliides) – 11. - 12. kuu.

2.1.5. Teaberaamatu veebiraamatu testimine laste, lapsevanemate ja õpetajate fookusgrupi poolt – 12. kuu.

2.1.6. Võimalike paranduste ja täienduste tegemine teaberaamatu trüki- ja veebiversiooni – 13. kuu.

2.1.7. Teaberaamatu trükkimine ja veebiversiooni valmimine – 13. – 14. kuu

2.2. Infomaterjali koostamine lapsevanematele ja õpetajatele – 8. – 13. kuu.

2.2.1. Teksti koostamine – 8. – 10. kuu.

2.2.2. Koostatud teksti retsenseerimine ja täiendamine ekspertide poolt – 11. – 12. kuu.

2.2.3. Infomaterjali kujundamine ja trükkimine – 12.- 13. kuu

3. etapp – teabematerjalide levitamine ja fookusgruppide küsitlemine tagasiside saamiseks - 14. – 16. kuu

3.1. Laste teaberaamatu ja lapsevanemat ning õpetajat toetava infomaterjali avaldamine veebikeskkonnas ning vastava lingi levitamine e-põhise teavitamise kaudu sihtrühmadele ja üldsusele – 14. kuu. Materjalid laetakse üles Lastekaitse Liidu peamisele ja eri projektide veebilehtedele, linkide levitamine tagab materjalide kättesaadavuse.

3.2 Koostatud teabematerjalide tutvustamine spetsialistidele (sh õpetajatele) esitlusürituste (4) kaudu – 14.- 15. kuu. Esitlusseminarid toimuvad Tallinnas, Tartus, Jõhvis ja Pärnus. Kohtade valik võimaldab kaasata osalejaid Eesti põhja-, lõuna-, ida- ja lääneregioonist.

3.3. Üldsuse teavitamine koostatud materjalidest meedias – 14. kuu.

3.3. Lapsevanemate ja õpetajate fookusgruppide küsitlus selgitamiseks välja võimalikke muutusi

nende hoiakutes ja arvamustes laste seksuaalkasvatuse suhtes - 15.kuu. Küsitlus viiakse läbi veebipõhiselt selleks loodud vastava keskkonna kaudu.

3.4. Küsitluse andmete töötlemine, analüüsimine ja järelduste ning kokkuvõtte tegemine – 16. kuu.

Projekti lõpparuande esitamine rahastajale projekti lõppedes.

7) projektimeeskonna kogemused– tutvustada projektijuhi varasemaid kogemusi projektide juhtimisel ja meeskonna liikmete kogemusi valdkonnas tegutsemisel (*kuni 1500 tähemärki*);

Projektijuht Malle Hallimäe omab projektijuhtimise kogemust alates aastast 1997. On koordineerinud siseriikliku koostöövõrgustiku tööd, samuti aktiivselt osalenud rahvusvahelistes koostöövõrgustikes. M. Hallimäel on kogemus nii lastele teabe- ja õppematerjalide koostamises kui ka materjalide koostamise tööühma juhtimises.

Ekspert küsitluse läbiviimises ja andmetöötluses Kerli Kuusk, kellel on projektitöö kogemus alates 2007a.; erinevate teavitusmaterjalide koostamises ning teavitusürituste läbiviimises. Alates 2012 omandab sotsioloogia magistrikraadi, omab kogemust küsitluste ettevalmistamises, läbiviimises ja andmeanalüüsi koostamises.

Ekspert koostatavate teabematerjalide sisu osas Eva Palk on õpetaja-metoodiku kutsega bioloogia, inimeseõpetuse ja psühholoogiaõpetaja. On Eesti Seksuaaltervise Liidu koolituskeskuse Amor lepinguline koolitaja. Omab pikaajalist kogemust lektori ja koolitajana seksuaaltervise ja HIV/AIDS ennetustöö teemal. Retsenseerinud inimeseõpetus õppekava.

Ekspert koostatavate teabematerjalide sisu osas Lemme Haldre, omab pikaajalist töökogemust seksuaalselt, füüsiliselt ja emotsionaalselt väärkoheldud laste abistamises ja rehabiliteerimises. Alates 1995.aastast on läbi viinud täiendkoolitusi laste ja peredega töötavatele spetsialistidele nõustamise, väärkohtlemise ja seksuoloogia alal. Tema temaatilisi artikleid on avaldatud nii Eestis kui ka välismaal.

Laste teaberaamatu koostaja Kätlin Vainola. K. Vainola on töötanud õpetaja, projektijuhi ja toimetajana ning koostanud õppematerjale. 2014. aastast Eesti Kirjanike Liidu liige. Lastekirjanikuna on tema looming väga mitmekesine - väikelaste pildiraamatutest aimekirjanduseni.

8) läbiviijate ja koostööpartnerite rollijaotus projektis – kirjeldada läbiviijate rolli, partnerite tegevust ja nende osatähtsust projektis (*kuni 2000 tähemärki*).

Projekti läbiviija organisatsioon on MTÜ Lastekaitse Liit.

Lastekaitse Liit:

- 1) vastutab projekti tegevuste eesmärkidele vastava ja õigeaegse elluviimise eest;
- 2) koordineerib projekti tööühma tegevust ning kaasab vajadusel lisaks spetsialiste vajalike sisendite saamise eesmärgil;
- 3) korraldab vajalike teenuste sisse ostmist;
- 4) koordineerib ja korraldab koostatud teabematerjalide levitamist;
- 5) peab raamatupidamislikku arvestust, koostab ja esitab rahastajale nõutavad aruanded;
- 6) koostab ja esitab projektitegevusaruande(d).

Projekti koostööpartnerid on Inimeseõpetuse Ühing ja Tartu Laste Tugikeskus, kelle esindajad on kaasatud projektitööühma.

Partnerite ülesanded:

- 1) sisendi andmine koostatavatele teabematerjalidele (laste teaberaamat, infomaterjal õpetajale, lapsevanemale) teemade ja nende käsitlemise osas;
- 2) koostatavate teabematerjalide retsenseerimine ja täiendamine;
- 3) teabematerjalide tutvustus esitlusüritustel;
- 4) koostatud teabematerjalide levitamine.

9) projekti tulemuste mõõtmine – määratleda oodatav ja mõõdetav tulemus, analüüsida nii sihtrühma käitumisele avaldatavat mõju kui ka planeeritud tegevuste realiseerumist/mitterealiseerumist, sh tuua välja sihtgruppi iseloomustavad näitajad, mida plaanitakse hinnata enne ja pärast projekti tegevusi. Hinnata tuleb kogu projekti koostöö- ja rakendamisprotsessi: millised probleemid ilmnedid projekti elluviimise käigus, kuidas neid kõigis etappides lahendati, milliseid kompromisse tehti (*kuni 3500 tähemärki*);

Projekti oodatav ja mõõdetav tulemus:

- Koostöös eriala spetsialistidega ja sihtrühma esindajate osalusel on valminud raamat 6-10 aastastele lastele ja teabematerjal lapsevanematele ja õpetajatele nii trükiversioonis kui ka veebiversioonis (sh audioversioon).
- Projekti raames valminud materjalide sisu on asjakohane ja sihtrühmadele atraktiivne, selle tagamiseks on materjali koostamisse kaasatud neli eksperti, kellest kolm panustavad sisu loomesse ning üks viib lapsevanemate, spetsialistide ja laste fookusgruppides läbi intervjuud ja küsitlused, et välja selgitada nende hinnangud ja tagasiside loodavatele materjalidele.
- Valminud materjalid (trükiversioon ja veebiversioon) on sihtrühmadele kättesaadavad (materjalid saadetakse kõikidele lasteaedadele ja põhikoolidele, pannakse ülesse erinevatesse lastele, lapsevanematele ja õpetajatele mõeldud veebilehtedele ja portaalidesse, infot jagatakse ka meediaväljaannete vahendusel)

Koostatud materjali leviku esialgset ulatust mõõdetakse veebiraamatu allalaadimiste/vaatamiste kordade arvuga.

Selleks, et välja selgitada, milline on loodavate materjalide mõju sihtrühmade käitumisele, viiakse projekti fookusgruppides läbi küsitlused/intervjuud järgnevatel teemadel:

- Lapsevanemate küsitlus hoiakutest ja kogemustest teema käsitlemisel lastega (projekti alguses ja lõpus).
- Õpetajate küsitlus hoiakutest ja kogemustest teema käsitlemisel lastega (projekti alguses ja lõpus). Viimane küsitlus sisaldab ka õpetajate poolset infot lastelt saadud arvamusest materjali kohta.
- Teaberaamatu sisu asjakohasus ja sobivus laste, lapsevanemate ja õpetajate fookusgrupi hinnangul (materjali koostamise protsessi käigus).

Sihtgruppi iseloomustavad näitajad, mida planeeritakse hinnata enne ja pärast projekti tegevusi

- Lapsevanemate ja õpetajate teadmised antud temaatikast
- Lapsevanemate ja õpetajate hoiakud seoses antud temaatikaga
- Lapsevanemate ja õpetajate kogemused temaatika käsitlemisel lastega.

Eeldatav mõju sihtrühma käitumisele:

- Suurenenud on lapsevanemate ja õpetajate teadmised, kuidas eakohaselt vastavaid teemasid käsitleda.
- Suurenenud on lapsevanemate ja õpetajate valmisolek lastega antud teemasid käsitleda.
- Lapsevanemad ja õpetajad on lastega raamatule tuginedes vastavaid teemasid lastega arutanud.
- Lastel on teadmised, et neil on õigus abi saada, samuti kelle poole ja kuhu abi saamiseks pöörduda. Samuti on tõusnud laste positiivne enesehinnang eakohase teabe kaudu oma keha arengust, piiride seadmisest ning nende austamisest ennetamiseks laste sattumist seksuaalse väärkohtlemise ohvriks.

Kogu projekti vältel hinnatakse koostöö- ja rakendusprotsessi:

- 1) koostöö partnerite vahel: eriarvamuste ületamine materjalide koostamisel, kokkulepetest kinnipidamine jne;
- 2) tegevuste ajaline elluviimine - projekti ajakava täitmine, tegevuste õigeaegne eluviimine;
- 3) muutused projekti meeskonnas.

Projekti alguses koostatakse võimalik riskianalüüs, milles nähakse ette tegevus võimalike, sh eelpool nimetatud riskide maandamiseks ning probleemide lahendamiseks.

Koostöö- ja rakendusprotsessi hinnatakse iga etapi lõpus ja tulemusi arvestatakse vajadusel järgmises etapis. Ülevaade hindamise protsessist ja tulemustest esitatakse projekti aruandes.

10) projekti jätkusuutlikkus - kirjeldada projekti jätkusuutlikkust ja kasutatavust projekti lõppedes (*kuni 2000 tähemärki*).

Projekti jätkusuutlikkus tagatakse loodud materjalide kättesaadavusega sihtgruppidele ka pärast projekti lõppu. Raamatud koos infomaterjaliga (nii trükiversioonis kui ka veebiversioonis) on projekti lõppedes olemas kõikidel lasteaedadel ja põhikoolidel (jagatakse esitlusüritustel ja saadetakse lasteaedadele ja põhikoolidele ka posti teel, veebiversioonilink e-maili teel), mida neil on võimalus ka peale projekti lõppemist kasutada. Koostatud laste teaberaamat toetab nii koolieelse lasteasutuse riiklikus õppekavas kui ka põhikooli riiklikus õppekavas seatud õpieesmärkide täitmist,

seega on need kasutatavad nii koolieelses lasteasutuses kui ka koolis õppematerjalidena.

Projekti raames trükitakse 2000 raamatut ja teavitusmaterjali. Raamatu trükifail laetakse samuti veebilehele ülesse, mis võimaldab huvitatutel raamat välja printida (teha ka lisatrükk) ning sellest omakorda vajalikul hulgal koopiaid teha. See aitab kaasa materjali levikule sihtrühmade seas, ning võimaldab neil, kes trükiversiooni ei saanud, soovi korral seda saada.

Lisaks tutvustatakse ja jagatakse materjale koostöövõrgustike üritustel ja temaatilistel seminaridel/koolitustel, sh koostööpartnerite ja nende võrgustike poolt ka peale projekti lõppu ning raamatut on võimalik tellida Lastekaitse Liidu veebilehe kaudu. Materjali veebiversioon jääb ülesse projekti lõppedes nii Lastekaitse Liidu, Targalt internetis, Tark vanem portaalis jt veebilehtedele. Veebiversiooni levitamisega ning jätkuva teavitustööga saavutatakse materjalide jõudmine sihtgruppidele ning seeläbi ka projekti jätkusuutlikkus.

4. PROJEKTI EELARVE*

Projekti üldmaksumus		28 500				
Justiitsministeeriumi toetus (JuM)		25 000				
Omafinantseering (OF)						
Kaasfinantseering (KF)		3 500				
Projekti eelarve kuluartiklite kaupa	Kokku	JuM	OF	KF	Selgitused	
1. Palgafond kokku	8300	6000		2300		
1.1. Projektijuht	1900			1500		
1.2. Ekspert 1	1600			800		
1.3 Ekspert 2	1600					
1.4. Ekspert 3	1600					
1.5. Ekspert 4	1600					
2. Programmi läbiviimisega seotud tegevuskulud						
2.1. Teaberaamat lastele (illustreerimine, kujundus, keelekorrekatuur, trükk) 2000 tk	9300	9300				
2.1.1. kujundus, küljendus, keelekorrekatuur	800					
2.1.2. illustreerimine (kogu raamatu ulatuses)	1500					
2.1.3. trükkimine (kövad kaaned, 4 värvi trükk, sisu paksem paber/kartong, ca 35 lk)	7000					
2.2. Juhendmaterjal täiskasvanutele – voldik (kujundus, küljendus, keelekorrekatuur, veebiplatvormile lisamine)	4000	3500		500		
2.2.1. kujundus, keelekorrekatuur	400					

2.2.2. trükkimine (paksem paber, värvitruk) ca 10 lk	3500				
2.2.3. Veebiplatvormile mooduli lisamine	100				
2.3. Teaberaamat lastele veebiversioon	3800	3300		500	
2.3.1. tehnilise platvormi loomine (sh audioliides eesti-vene keeles, hääle lisamine)	3300	3300			
2.3.2. keelemooduli lisamine, vormistamine	500			500	
2.4. laste teaberaamatu tõlkimine (30 lk)	600	600			
2.5. täiskasvanute teabe/juhendmaterjalide tõlkimine (10 lk)	200			200	
2.8. Ekspertide transport (4x Tartu-Tallinn-Tartu; Pärnu-Tallinn-Pärnu)	560	560			
3. Administratiivkulud (üldkulud)	1740	1740			
3.1. Bürookulud (nt paber, paljundamine, kirjavahendid, jms)	360	360			
3.2. Büroorumide rent	640	640			
3.3. Transport	420	420			
3.4. Raamatupidamine	320	320			
Kõik kokku	28 500	25 000		3500	

5. ÜLEVAADE SENISEST TEGEVUSEST

Kirjeldada taotleja varasemat tegevust, selle olemasolul tuua välja varasem tegevus laste seksuaalse väärkohtlemise ennetuse alal (*kuni 2500 tähemärki*).

MTÜ Lastekaitse Liit on ühendus, mis aitab kaasa lapse õiguste tagamisele ja lapsesõbraliku ühiskonna kujundamisele. Organisatsioon taasloodi 1988.aastal ning omab pikaajalist kogemust lapse õiguste edendamisel, milleks on läbi viidud arvukaid projekte. Hetkel elluviidavatest projektidest on suurimad Kiusamisest vaba lasteaed ja kool, Lapse hääl, Targalt internetis, ajakiri Märka last. Projektide raames viiakse läbi koolitusi ja teavitusüritusi, koostatakse ja antakse välja õppe- ja teabematerjale nii lastele, lapsevanematele, spetsialistidele ja ka laiemale avalikkusele. Lastekaitse Liidul on ka pikaajaline kogemus siseriiklike konverentside (traditsiooniline iga-aastane konverents „Kuidas elad, Eestimaa laps?“ jne) ja rahvusvaheliste konverentside (Õigus olla laps jne) korraldamises. Lastekaitse Liit osaleb siseriiklike kui ka rahvusvaheliste koostöövõrgustikes (Eurochild, Insafe, INHOPE, IFCW).

Lisaks projektide läbiviimisele on Lastekaitse Liit aktiivne eestkõnelemises laste õiguste tagamiseks osaledes selleks riigi ja omavalitsuste tasandil erinevates nõukogudes ja töögruppides.

Lastekaitse Liidu eestvedamisel toimus 2008. aastal Tallinnas seminar Pedofiilia ohustab lapsi, ning anti välja ka samanimeline kogumik. Nimetatud seminarile järgnesid kohalikul tasandil (Harjumaa, Läänemaa vallad) laste väärkohtlemise, sh seksuaalse väärkohtlemise, ennetamise teemalised seminarid lastega töötavatele spetsialistidele ja lapsevanematele. Lastekaitse Liidu ajakirja Märka last 2011. aasta sügisnumbri peateemaks oli seksuaalkasvatus ja tervis. Projekti Targalt internetis www.targaltinternetis.ee raames koostatud teavitus- ja õppematerjalid toetavad laste positiivse enesehinnangu ja suhtlusoskuse arengut.

Alates 2011.aasta veebruarist pakub Lastekaitse Liit veebipõhist tasuta teenust www.vihjeliin.ee, mis võimaldab internetikasutajal anda teavet sellest, kui ta märkab veebis keskkonda, mis sisaldab

laste seksuaalset enesemääramisõigust rikkuvat materjali. Vihjeliinile tulnud teave käideldakse vastava koolituse saanud Lastekaitse Liidu töötaja poolt ning vastavalt koostöölepingule Politsei- ja Piirivalveametiga saadetakse info ebaseaduslikku materjali esitavast veebikeskkonnast PPA kontaktisikule. Kui veebilehe haldaja asub väljaspool Eestit, siis edastatakse teave vastava riigi vihjeliinile (kui see riigis tegutseb) ja/või õiguskaitseasutustele. Lastekaitse Liit on rahvusvahelise vihjeliinide koostöövõrgustiku INHOPE liige.

2014. aastal andis Lastekaitse Liit välja soome keelest tõlgitud ja Eesti oludele adapteeritud raamatu „Kaitske mind kõige eest. Teave lastele ja lastega töötavatele spetsialistidele interneti ja digitaalmeedia osast laste seksuaalses ärakasutamises“. Raamatu tutvustamiseks ja temaatika käsitlemiseks toimusid 2014.aastal Eesti eri maakondades seminarid.

Eraldiseandja

Eraldisesaaja

/allkirjastatud digitaalselt/

/allkirjastatud digitaalselt/

Norman Aas
kantsler

Martin Medar
Lastekaitse Liidu juhatuse liige

**LISA 2 ERALDISE KASUTAMISE LEPINGULE NR 4-7/107
ERALDISE KASUTAMISE ARUANDE VORM**

Eraldisesaaja on kohustatud aruandeperioodi kohta esitama Eraldiseandjale eraldise kasutamise aruande, mis koosneb kahest osast: tegevusaruandest ja finantsaruandest. Eraldise kasutamise aruanne peab olema Eraldisesaaja volitatud esindaja poolt allkirjastatud ning sisaldama järgmist kinnitust: „Kinnitan enda allkirjaga, et aruandes toodud andmed on õiged ja vastavad tegelikkusele.“.

I osa: Eraldisesaaja ja projekti andmed

Eraldisesaaja	
Projekti nimi	
Lepingu nr	
Projekti eelarve	
Omafinantseering	
Eraldise suurus	
Tehtud kulude summa	
Tehtud kulude osakaal (%)	
Aruandlus	Vahearuanne / Lõpparuanne
Aruandlusperiood	
Aruande täitja nimi	
Telefoni number	
E-post	

II osa: Tegevusaruanne

Võrrelda projekti elluviidud tegevusi plaanitud tegevustega, lähtudes projektis nimetatud tegevustest.

- 1) planeeritud tegevuste tulemuste analüüs koos statistiliste näitajatega, mis kinnitavad projekti õnnestumist/ebaõnnestumist;
- 2) projekti jätkusuutlikkust kajastav hinnang;
- 3) väljastpoolt projekti meeskonda antav hinnang projekti tulemuslikkuse ja mõjususe kohta.

Anda hinnang projekti eesmärgi saavutamise, tulemuslikkuse ja elluviimise kohta.		
Ülevaade planeeritud ning toimunud tegevustest <i>Palun anda ülevaade kõigist projekti tegevustest, ka nendest, mis ei ole planeeritud.</i>		
Tegevus	Staatus	Märkused:
Tegevus 1:	Planeeritud/ Alustatud/ Lõpetatud	
Selgitus:		
Tegevus 2:	Planeeritud/ Alustatud/ Lõpetatud	
Selgitus:		

Tegevus 3:	Planeeritud/ Alustatud/ Lõpetatud	
Selgitus:		
Projektis tehtud muudatused		
<i>Kui projektis on tehtud muudatusi, siis palun neid selgitada.</i>		
Kaasatud sihtrühma suurus		
Sihtrühmale avaldatava mõju analüüs		
<i>Kas ja milliseid tähelepanekuid saab teha fookusgruppidesse kaasatud osalejate/meedia poolt?</i>		
Planeeritud tegevuste tulemuste analüüs koos statistiliste näitajatega, mis kinnitavad projekti õnnestumist/ebaõnnestumist		
<i>Kuivõrd on näha, et tegevus on tulemuslik? Mis sellele viitab?</i>		
Hinnang projekti jätkusuutlikkusele		
<i>Tuua välja tegevuse käigus ilmnenud võimalused ja takistused.</i>		
Väljastpoolt projekti meeskonda antav hinnang projekti tulemuslikkuse ja mõjususe kohta		
<i>Milline on programmis osalenute hinnang tegevusele? Mida tuleks teha teisiti? Millest tuntakse puudust? Võimalikud kommentaarid projektiga mitteseotud praktikutelt/spetsialistidelt? Jms.</i>		

III osa: Finantsaruanne

Finantsaruanne esitatakse järgmise tabeli vormis:

Jrk. nr.	Makse saaja	Kuludokumendi nr, kuupäev	Maksedokumendi nr, kuupäev	Summa käibemaksuga	Tehingu sisu
Summa kokku:					

Eraldiseandja

/allkirjastatud digitaalselt/

Norman Aas
kantsler

Eraldisesaaja

/allkirjastatud digitaalselt/

Martin Medar
Lastekaitse Liidu juhatuse liige